

РОЗУМ КРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 11 [511] ◆ Четвер, 21 січня 1993 року ◆

Ціна 3 крб.

ПРИВИДУ ЧУТОК ОБРУБАЛИ КРИЛА

Вчора відбулося спільне засідання постійних комісій Верховної Ради України за участю Президента й уряду. Обговорювались питання національно-економічного статусу в Україні та заходи щодо соціального захисту населення, про фінансове становище. Детальніше про це читайте в наступному номері газети.

Не секрет, що час від часу в пресі, на радіо і телебаченні з'являється інформація про ліквідацію органів місцевого самоврядування як таких, що втратили свою силу і владу. Привид цих чуток бродить від Львова до Донецька, від Чернігова до Одеси. Дехто навіть стверджував, що служба Президента підготувала відповідні документи з цього питання: замість представницької влади — сильна вертикальна виконавча влада. Тож з ініціативи Асоціації Рад базового рівня вчора відбулася зустріч Л. Кравчука з керівниками Рад базового рівня великих міст держави і представниками Президента в областях. Саме на ній було розставлено всі крапки над «і» і порушено ряд інших важливих питань. Тож тезисно про основні думки, які прозвучали на зустрічі.

ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Думка Президента однозначна: ні про який розпуск місцевих Рад не може бути й мови. Все має бути відповідно до тих документів, які прийняла Верховна Рада. Міняти статус Рад базового рівня не варто. Вибори місцевих органів самоврядування про-

вести тільки після прийняття нової Конституції.

Промовці запросили теоретиків з проблем самоврядування прийти на місця 1, так би мовити, руками помацати силу Рад. Бо із затишних київських кабінетів все сприймається інакше. У нас на місцях не параліч влади, а параліч грошей (інакше —

дефіцит бюджету).

Сьогодні треба надати пріоритету виконавчій владі.

Органи місцевої влади практично не можуть впливати на стан трудових колективів міста. Немає законодавчих повноважень. Їх відібрали.

ПРО ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ

Економічна політика уряду має будуватися не тільки на теоретичних викладах, а й на реалії. Попереду повинна йти економіка, а не політика.

Бюджет формувати лише знизу догори. Для цього наперед розібратися з майном державним і комунальним, з підпорядкуванням під-

(Закінчення на 2-й стор.).

У ЧОРА відбулася телефонна розмова прем'єр-міністра Л. Кучми з канцлером ФРН Г. Колема. Обговорювались питання про прискорення реалізації двох контрактів між об'єднанням «Укрфармація» та відповідною німецькою фірмою, які передбачають розв'язання вкрай важливих для України проблем щодо забезпечення населення лікарськими засобами. Л. Кучма висловила також прохання сприяти поставкам з Німеччини в Україну різних видів устаткування, запасних частин та товарів для промисловості, транспорту, медицини, комунального господарства та агропромислового комплексу.

«СЕРЦЕ — ДІТАМ ЧОРНОБИЛЯ»

Ось уже понад два роки діє у місті Дрездені благодійницький фонд «Серце — дітям Чорнобиля». Майже щомісяця приходять із Дрездена автобуси з медичним устаткуванням і медикаментами, продовольством і речами для дітей України, що постраждали від чорнобильського лиха. У німецьких сім'ях і в закладах відпочинку уже оздоровилися тисячі наших дітей.

19 січня перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець прийняв президента фонду доповіді «Серце — дітям Чорнобиля» пана Петера Евєрта і мав з ним тривалу бесіду.

Василь Васильович Дурдинець зазначив, що в Україні високо цінують цільову гуманітарну допомогу, зокрема спрямовану тим, хто зазнав лиха від Чорнобильської катастрофи, висловив щиру подяку всім громадянам Дрездена і організаціям за їх благодійні зусилля.

Пан Петер Евєрт пообіцяв передати все це своїм співвітчизникам, висловив побажання, щоб у майбутньому вантажі гуманітарної допомоги мали єдину адресу, опікалися належними державними структурами. Це дозволило би швидше доставляти вантажі, оперативніше їх розподіляти.

Пані Петер Евєрт побував також і мав бесіду з Комісією Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи.

Прес-центр.

ЗНАЙОМСТВО З НІМЕЦЬКИМ ДОСВІДОМ

Для розширення професійної підготовки слухачів Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів України представництво німецького фонду Ганса Зейделя в Києві влаштувало зустріч з головою правління Баварської школи адміністрації доктором Юргеном Гарбігом. Він ознайомив представників органів самоврядування з різними областями України з конституційно-правовими основами комунального управління у вільній державі Баварії, а також з принципами федеративного устрою Німеччини. Відбулася дискусія з означених питань у контексті доцільності переходу України від унітарного до федеративного устрою.

ХТО ОДЕРЖИТЬ ДОПОМОГУ?

На виконання постанови Кабінету міністрів Міністерства праці, фінансів та соціального захисту населення України затвердили нову редакцію Положення про порядок призначення і виплати цільової грошової допомоги громадянам з мінімальними доходами на 1 квартал 1993 року.

Цільова допомога виплачується з 1 січня 1993 р. у розмірі до 50 відсотків від мінімальної заробітної плати — 4600 українських карбованців. Вона призначається громадянам, у яких середньомісячний сукупний дохід на члена сім'ї (душовий дохід) за попередні три місяці перед зверненням за допомогою не досягав півторакратного розміру мінімальної заробітної плати. Така допомога надається пенсіонерам, інвалідам, а також непрацездатним членам сімей у разі втрати годувальника.

Дане положення не поширюється на дітей, оскільки з 1 січня 1993 року почав діяти Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».

Повний виклад цього документу публікується в газеті «Урядовий кур'єр».

Читайте в номері

4 ДОПОМОГТИ ЛЮДЯМ!

Відкрито благодійний рахунок для збирання коштів і надання допомоги потерпілим на аварії газопроводу в Харкові

Номер рахунку: 300700578 у обласній дирекції акціонерно-комерційного банку м. Харкова.

Фото Миколи ШАПОШНИКОВА.

Н А АДРЕСУ міністра закордонних справ України Анатолія Зленка надійшла телеграма від держсекретаря США Уорена Крістофера. У своєму посланні пан Крістофер висловлює щирі вдячність Анатолію Зленку за змістовний лист-вітання з нагоди свого призначення держсекретарем США. Він сподівається на співпрацю з зовнішньополітичним відомством України у розв'язанні складних міжнародних проблем. У телеграмі також зазначається, що новий Президент США Білл Клінтон, а також Уорен Крістофер розраховують на співробітництво та конструктивний діалог.

У ЧОРА в Міністерстві закордонних справ України глава українського зовнішньополітичного доміства А. Зленко прийняв Тимчасового Повіреного у справах Японії в Україні пана Тахукіо Касаї. А. Зленко поздоровив японського дипломата з початком діяльності в Україні посольства Японії, наголосив на важливості розбудови зв'язків України з такою індустріально розвинутою країною світу, як Японія. Пан Касаї передав А. Зленку особисте послання віце-прем'єра, міністра закордонних справ Японії Мічіо Ватанабе, у якому зазначається, що Японія розглядає відкриття свого посольства в Україні як крок, який сприятиме подальшому розв'язку різноманітних відносин між двома державами.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На засіданні Комісії з питань відродження та соціального розвитку села депутати заслухали інформацію Міністерства сільського господарства і продовольства про стан справ в аграрному секторі у зв'язку з новим етапом цінової лібералізації. Проаналізовано заходи, які намічаються вжити протягом поточного року, щоб стабілізувати і нарощувати виробництво та реалізацію сільськогосподарської продукції. Розробникам програми поглиблення економічних реформ комісія рекомендувала виходити з необхідності паритету цін як однієї з вирішальних умов впровадження ринкових відносин на селі.

По доповіді керівника робочої групи депутата Михайла Парасуки учасники засідання розглянули проект Закону про сільську поселенську мережу. В його обговоренні взяли участь також фахівці призначених міністерств і відомств, учні АН України та Української академії аграрних наук. Опрацьовуються висловлені пропозиції і зауваження. Документ готується до внесення на пленарне обговорення.

Завершили аналіз проекту Статуту Співдружності незалежних держав у Комісії з питань розвитку базових галузей народного господарства. Обмінявшись думками, депутати дійшли висновку, що запропонований документ потребує серйозного доопрацювання. В ньому не чітко визначені основні завдання, принципи організації та діяльності СНД. Комісія розглянула, крім того, кілька декретів підготовлених Кабінетом міністрів. В основному схвалили їх учасники засідання висловили зауваження щодо декрету про компенсацію громадянам втрат від знешчнення їх заощаджень в Ошадному банку.

Зміни і доповнення до Закону про місцеві Ради, місцеве і регіональне самоврядування розглянула на черговому засіданні Комісія з питань діяльності Рад народних депутатів, розвитку місцевого самоврядування. Було обговорено також адресовані Верховній Раді заяви та рішення Київської обласної Ради у зв'язку з компетенцією про стічний округ.

Учасники засідання підтримали позицію щодо необхідності створення такого округу за рахунок області, який би суперечить статті 77 Конституції України про основні правові засади обласного поділу держави. Крім того, згідно з Законом про місцеві Ради об'єднанням адміністративно-територіальних одиниць можливе лише за взаємної згоди відповідних Рад та з врахуванням інтересів населення, які визначаються шляхом референдуму.

Прес-центр Верховної Ради України.

ПРИВИДУ ЧУТОК ОБРУБАЛИ КРИЛА

(Закінчення).

Початок на 1-й стор.).
примств. Комунальні підприємства неспроможні підтримувати на рівні бюджет міста, а підприємства державного підприємства майже все відраховують до республиканського бюджету, звідки ці гроші вже не повертаються до Рад базового рівня. Треба створювати органи управління економікою на регіональному рівні.

Спочатку — два типових випадки.

Є в Миколаєві акціонерне товариство «Галант», яке чомусь користується особливою прихильністю місцевих властей. Йому і крапів магазини, і услуги пільги. А «Галант», тим часом, поводить себе по відношенню до мешканців міста, м'яко кажучи, не зовсім галантно. Закупив ось, скажімо, у тутешніх же фірм «Одяз» та «Взуття» різних товарів на 36 мільйонів карбованців, та перш ніж їх реалізувати, багато їх «пропустило» через інші фірми. В результаті кількарізованих «накруток» жіночі чобітки, приміром, підскачили в ціні з 4 до 12 тисяч карбованців, колготки — з 160 до 360 карбованців і т. д.

А тепер факт із «сільської тематики» — про те, як Новобузька райспоживспілка «добає» про ветеранів, інвалідів та інших «пільговий контингент». Саме для цього завезли тут торік 225 холодильників, 139 пральних машин, 217 телевизорів, ще дещо. І все те, вважало, роздали родичі й знайомі торговельних працівників, вони самі. Чи, можна здогадуватися, ті, хто має змогу заплатити куди більше, ніж значилося на цінниках. У всякому разі, «контингенту» отому виділили аж... один холодильник, одну пральну машину та нуль телевизорів.

Обидва ці приклади, по-над, з багатьма іншими, наводилися на недавній сесії Миколаївської обласної Ради народних депутатів у розгляді питання про роботу місцевої торгівлі в умовах комерціалізації й приватизації. І хоч в офіційних документах зборання (довідки, співдовідки, рішень) дії торговельних працівників, які, об'єднуючись з метою власної наживи, змінювалися радами грабують споживачів, і не кваліфікувалися як зловмисли, — та як їх інакше назвати? До того ж, протистояння «споживач — мафія», винесене до заголовка цього матеріалу, — не пуста вигадка автора. При вході до будинку Ради, перед її сесією кореспондента, як і депутатів, зустрічав чималі наготи отих самих споживачів, які стали тоді для них і пікетувальниками. Вони тримали в руках десятки плакатів, загальний зміст яких найстишліше уявляв один із них: «Захистіть нас від торговельної мафії».

Ознайомившись із зверненням Спілки аудиторів України, яке опубліковане в газеті «Голос України» за 6 січня 1993 року, вважаємо за необхідне висловити свою професійну точку зору щодо порушених питань.

У цьому зверненні заслуговує на увагу пропозиція щодо прискорення розгляду Закону України «Про аудиторську діяльність». Решта висновків поволяє звернення Спілки щодо необхідності створення державної контрольно-ревізійної служби в Україні, на жаль, помилкові і некомпетентні. Складається враження, що

Довести до завершення механізм адресних дотацій незахищеним верствам населення. Адресні виплати мають захищати діти до найближчих. Сьогодні цього немає.

ПРО ПОЛІТИЧНІ МОМЕНТИ

Реальна сила у місцевих Рад, а не в політичних партій і громадських організацій. Тож Президентові варто

радяться не тільки з представниками політичних партій і громадських організацій, а й представниками органів місцевого представництва самоврядування. Сьогодні існують три категорії людей, на яких тримається держава: директори, депутати, представники Президента.

ПРО СНД

Росія не проводить політику, яка ставила б її у

Продовжуємо публікувати матеріали, присвячені нараді представників Рад усіх рівнів, що відбувається незабаром у Києві.

Ради сьогодні і завтра

СПОЖИВАЧ І МАФІЯ: ХТО КОГО

Народні депутати, держадміністрація, робітничі контролери і працівники засобів масової інформації Миколаївщини об'єдналися в боротьбі з торговельним беззаконням.

— Що дала нашому місту, області комерціалізація в торгівлі? — запитала з трибуни сесії голова постійної комісії обласної Ради з питань соціального заступу, торговельного і побутового обслуговування населення Олена Омельченко. І сама ж відповіла: — Вседозволеність, невинуватені за завищені ціни з метою наживи, обшукування й обшукування покупок, ігнорування розвитку торговельної мережі, грубість і анахронізм багатьох працівників прилавку, полове ігнорування ними інтересів споживачів.

Олена Олександрівна мала право так сказати. Бо тринадцять час до сесії вона перебувала, так би мовити, в епіцентрі широкомасштабної акції «Торгівля» по обидва боки прилавку, що її депутати організували спільно з відповідними структурами обласної адміністрації. Інспекції робітничого контролю й працівники засобів масової інформації. Проведено понад тисячу перевірок, виявлено сотні зловживань. У газетях, передачах телебачення й радіо регулярно, день у день розповсюджалося прохід акції. І активісти прагнули, хоча й не завжди це вдавалося, опрацювати усіх торговельних закладів до порядку анахронічних працівників торгівлі.

При цьому нерідко натикалися то на глуху стіну байдужості з боку столончальників, то на відвертий опір тих, хто комерціалізацію й оренду зрозумів тільки як шасливий можливість побільше уявити для себе особисто. Після того, як у кі-

льох номерах газети обласної Ради «Радянське Прибужжя» було опубліковано матеріали, що викривали зловживання працівників магазину № 4 «Кооператор» (завищення цін, обшукування покупок, приховування продуктів. Іх скупання, реалізація «лівого» товару, відверте погрожування переріжним фізичною розправою), директор міської кооператору М. Дягаль, скажімо, взявся наспереди не за те, щоб там дати належний відпис гнівно-обуреного листа до редакції, прагнучи приструнити журналістів, та за пошуки тих, хто посміє «сміяти з хати» виступи. І лише пізніше, коли відчув, що запалою смаленням, змущений був звільнити з посади завідувача магазином С. Недельку... А ось Е. Фандино, голова обласного профспілки працівників торгівлі й громадського харчування, коли було обнародовано побити працівників торговельних фірм і магазинів, тут же взявся усіма правдами й неправдами захищати підопічних: то, мовляв, не зарплата платня їхня вказана (27—37 тисяч карбованців на місяць), а прибуток з усіх долати, премія, індексації та іншим (начебто все оте не із гаманця споживачів, а з лийохів інших джерел).

Тоді одне слово, перевірки давалися нелегко, забирали чимало часу, сил, нервів. Тільки ентузіастів, правда, те, що об'єдналися не тільки анахронізм «комерсантів», а й ті, хто вирішив їм протистояти. Вже не так анахронізм, як раніше, приховують

економічну залежність від України. Проте сфери життя і господарського комплексу, де нам не обійтися один без одного. Необхідно підготувати економічний договір між державами.

Потрібно ознайомити з проектом статуту СНД широкий загал населення України. Якщо підписати документ у тому вигляді, який запропоновано, тоді треба взагалі змінювати статус СНД, оскільки це вже буде конфедерація незалежних держав.

Леонід БРОВЧЕНКО.

товари на базарі і в магазинах. Люди тепер знають, куди можна хоча б поскиригтися на грубість ці зловживання продавців. А ще ж недавно, посилюючись на комерціалізацію торгівлі, навіть у владних структурах їх не завжди вислуховували. Тепер же сесія одночасно заявила: комерціалізація не всесозволеність, і те, що перебувала в торгівлі не відповідає інтересам більшості населення області — явище вкрай ненормальне. Тому сесія, можна сказати, законодавчо обумовила цілу низку нагальних заходів, посприяла далшому об'єднанню тих, хто вирішив протистояти торговельному беззаконню.

Не буду перераховувати всього, що намічено, що вже здійснюється. Назву лиш дещо, найбільш суттєве, що дається, і в інших регіонах згодилося б. Віднині підприємствами, що виробляють товари народного вжитку, доводиться обласне замовлення. Встановлено контроль за номенклатурою й обсягами товарів, що ввозяться за межі України, а на деякі продукти харчування — й за межі області. Здійснюється заходи, що мають забезпечити дотримання вимог антимонопольного законодавства. Розроблено механізм впливу на ціноутворення. Тимчасово обмежено, зокрема, торговельну надбавку. Розпочинається атестація керівників підприємств торгівлі й громадського харчування, віднесених до комунальної власності...

У джего після навіть очого неуповного переліку заходів, здійснюваних обласною держадміністрацією із залученням широкого громадського, ті, уже наготові, мабуть, запитання: а як же з комерціалізацією — навіщо її? Деякі тут так не думають. Напавки, вони мають намір всього сприяти їй — про це теж немало говорили на сесії, конкретно і зацікавлено.

— Але перебувала в торгівлі, — каже голова обласної Іван Грицай, — повинна ґрунтуватися не на здирничій й обшукованні, а на всебічному розвитку чесної комерційної діяльності з метою дедалі повнішого насичення товарами споживачів. Чого й прагнемо.

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України».

Миколаїв.

ПЕРЕПЛУТАЛИ... ГРІШНЕ 3

Про звернення Спілки аудиторів України

жаль, де діють ринкові відносини, існують державна власність і свої спеціальні інститути контролю за її збереженням та використанням. Чому ж тоді незалежна Україна повинна бути винятком? Мабуть, автори звернення переплутали грішне з праведним.

Зокрема, некомпетентним є твердження про аналогіч-

ність повноважень податкових і контрольно-ревізійних органів. Або чого варте твердження авторів звернення про те, що державна контрольно-ревізійна служба не несе ніякої відповідальності перед тим, кого вона перевіряє. Справді, ця служба не повинна відповідати перед тим, кого вона перевіряє.

НАМАГАЮЧИСЬ перейти до нової системи координат, якою для нас є ринкова економіка — «шоковому» варіанті, ми не враховуємо того, що ці прагнення не мають під собою обґрунтованої економічної теорії. Освічуємо будову нового суспільства відбудувати методом спроби та помилок, сумішних експериментів. Назвемо лише одні з них — адміністративне підняття цін. Це призвело до значного погіршення стану справ в економіці, особливо в галузях, які скеровані на покращення умов життя громадян. Ціна відбудувати на тлі того, що виробничі групи «Б» промисловості України в 1990 році становили лише 30,5 відсотка, що відповідає позначкам розвинених країн 70-х років.

Цінова хвиля 1992 року призвела до загального падіння рівня життя народу, миттєвого зменшення оборотних коштів, подорожчання кредитів, блокування фінансових ресурсів підприємств. В цілому економіка опинилася у своєрідній пастці, коли різко підскочила прибутковість за відсутності достатньої суми оборотних коштів для погашення взаємної заборгованості і закупівель сировини та сотнях мільярдів невикористаних прибутків. Все сприяло збільшенню в 1992 році постачання продукції, товарообороту на споживчому ринку.

Нова цінова хвиля може призвести до скорочення обсягів виробництва продукції на 40 відсотків, що в загальному плані веде до незворотних процесів розпаду економіки і суспільства. У 1992 році виробництво у харчовій промисловості зменшилося на 20 відсотків. Ціна хвиля може зумовити критичну межу в цій, найбільш чутливій, сфері.

Суспільство стоїть перед новими трудовими конфліктами, страйками, галузевими протестними акціями, соціальними потрясіннями. Це підтверджується тим, що в 1992 році частка праці не перевищує 34–37 відсотків чистої продукції промисловості, а «ала б становити не менш як 40 відсотків. Подальше зростання цін на предмети першої необхідності сприятиме поступу нездолених верств суспільства на владні структури.

Економіка потребує нині невідкладної санації, відторгнення об'єктивних, перевірених світовою практикою пропорцій суспільного продукту нормальних цінних прагнень і рівня рентабельності, співвідношень між часткою праці і капіталу.

Постсоціалістичний досвід переконує, що нова влада, як і попередня, намагається тримати в своїх руках розподільні інструменти. Державна власність, що є більшою мірою, ніж раніше, використовується за бажанням керівників підприємств. Це сприяє, по-

перше, швидкому зношенню устаткування і неможливості структурної перебудови економіки і, по-друге, особистому забаганню керівників підприємств, виникненню корупції через зв'язки з урядовими чиновниками, які розпоряджаються кредитами, розміщують замовлення тощо.

У першому півріччі 1992 року перевищення грошових доходів над обсягом роздробного товарообороту становило 217,8 мільярда карбованців, або 43,2 відсотка. Нараді ситуація ще більш ускладнилася, що сприяло розвитку спекуляції і вкладенню великих доходів у тварини, які в умовах реального ринку стають капіталом. Інші калікути, відбудувати поштове нагромадження капіталу, в якому домінують роль відіграють два чинники: крісло державного чиновника та кримінальна економіка, які діяли більше взаємодіючи між собою, утво-

дати ті 15 тисяч карбованців, котрі додатково можна використати на ці цілі, а також гроші, що лежать на книжках у населення. Слід врахувати й те, що зростання грошових вкладів населення зменшуватиметься, бо люди намагатимуться позбутися грошей у зв'язку з подальшою гіперінфляцією.

Складним і суперечливим є питання розміщення вкладів. Останні можуть виглядати розмістити лише ті, хто працює на конкурентоздатних та перспективних підприємствах, а всі інші матимуть можливість купити акції даних господарств за ринковими цінами або акції безперспективних підприємств.

Треба врахувати, що не тільки грошові вклади буде важко розмістити, це саме стосується і приватизаційних сертифікатів. На шляху до

Точка зору

ВІЗНІТКА РИНКУ — КАРТКА

рюють плутотратичну форму власності.

Як належить людям, котрі прагнуть кращої країни, до побудови ринку ми приступили не з початку (утворення різноманітних власників і конкурентного середовища), а з кінця — лібералізації цін. І ось результат: недержавний сектор економіки як не робив, так і не робить погоди. Він одержав 11 відсотків загальної суми прибутку в I півріччі 1992 року. Коли врахувати, що прибутки підприємств зростають за скорочення виробництва і споживання та збільшення готівки на руках у населення, то можна констатувати: конкуренції немає, багаторівневі монополії (власності, технології, управління) літворює сприятливе середовище для кримінальної економіки, в якому ціни весь час зростають, вбиваючи при цьому підприємство і виробництво. За таких умов ринку бути не може, а те, що ним називається, є псевдоринком з відчуженими атрибутами: грошима, цінами тощо.

ПРОТЕ в умовах сплотної ринкової інфраструктури та інфляції, що дедалі посилюється, ми впадаємо в ілну крайність: лібералізацію, яку вважали паличкою-стукалою, намагалися замінити швидкоплинною приватизацією. Здійснення останньої потребує розв'язання ряду питань. Найважливіші серед них такі: величина приватизаційних сертифікатів, джерела приватизації, переоцінка основних фондів, терміни, механізм приватизації.

30 тисяч приватизаційних карбованців є надзвичайно малою сумою, щоб стати власником. Навіть якщо до-

датимуть грошей у каналах обігу, сприятимуть тим самим подальшій інфляції.

По-друге, шоківий варіант приватизації є згубний, оскільки призведе до швидкого занепаду та руйнування гігантських підприємств, які домінують в нашій економіці.

Формування ринкової структури багатокласної економіки, зовсім не потребує перетворення державної власності тільки в індивідуальну, що стало притчею во язіцях, а створення поряд з державною — недержавних форм власності (колективної, акціонерної, групової).

У світі немає країни з розвиненою економікою, де державна була б власником. Частка останньої в основних виробничих фондах становить від 10 до 35 відсотків, а через державний бюджет перерозподіляється від третини до половини валового національного продукту.

Створення акціонерних під-

приємств і розвиток орендних відносин можуть стати головним шляхом роздержавлення, оскільки ці заходи, по-перше, позбавляють державу та її відомства монополію права розпоряджатися засобами виробництва на свій розсуд, а за другою відповідальності і надають його трудовим колективам основним економічним суб'єктам власності.

По-друге, сприятимуть встановленню тісної залежності доходу колективу і працівника від результатів їх діяльності; по-третє, змінять особисту відповідальність за власний матеріальний добробут, не очікуючи, що колектив, незалежно від особистого внеску, кількості та якості праці, одержить однакову плату; по-четверте, сприятимуть розвитку економічної конкуренції між суб'єктами господарювання; по-п'яте, наблизять безпосередніх виробників до організації і управління виробництвом. Із сказаного можна зробити висновок, що оренда акціонування не витісняють держави зі сфери власності, а тільки усувають її монополію.

Враховуючи те, що країні потрібно розв'язувати два завдання: будувати ринкову економіку і відлучити з кризи, то стратегічна й тактична лінії політики можуть не збігатися.

Визначальною сьогодні повинна бути тактична лінія.

ВІХІД України з кризи можливий лише за умов проведення великомасштабної програми санації економіки. Така програма має забезпечити:

1. Надолуження нової цінової хвилі. Вона загрозить падінням виробництва на 40 відсотків до 1990 року, що призведе до незворотних процесів розпаду економіки і суспільства, скорочення рівня життя народу

в чотири рази проти докризового періоду.

2. Обмеження валютних антиризиків, антиінфляційної політики повинні стати запобіжниками інфляційного плану регулювання народної економіки, оскільки в тому іслі цілі і рентабельності. Сьогодні незбалансованість на ринку, рен невідповідність у півтора-два рази перевищує нормальний рівень перевищення грошової власності над надзвичайним роздуванням додаткового продукту в формі прибутку і науково необґрунтованих податків веде до поглиблення внутрішніх конфліктів, розділення часу за ціновою хвилею — створює несприятливі умови для розвитку промисловості, а потім оборону. Це викликає несорозумоване відхищення оплати праці в різних галузях і секторах економіки, недовір'я і протистояння працівників окремих галузей економіки. Чим користуються антинаціональні сили, націлюючи один загиб турбує на другого, а також проти Верховної Ради та уряду України. Використання економічної інвестиційної діяльності в економіці. Треба відновити норму інвестицій в національний дохід з 9 відсотків у I півріччі 1992 року не менш як до 25–30 відсотків у 1993-му.

Інвестиційна активність стримується повним розвалом управління, відсутністю відповідних регуляторів — податкових, цінних, управлінських. Без змінення цих регуляторів інвестиційні товари, аведення державного регулювання капіталотворення, аніж і з кризи неможливо вийти.

4. Прийняття невідкладних заходів щодо роздержавлення національних багатств України, яке за розмахом не має аналогів у світі II сторіччя.

5. Використання діючих механізмів соціального захисту: а) населення, в якому таким галузевим механізмом є пенсії, так і інші господарські суб'єкти; б) неринкового сектора економіки, що виключає фундаментальну науку, більшу частину охорони здоров'я і освіти, культури і мистецтва, охорони природи тощо.

Слід зазначити, що наприклад і методи регулювання, зазначені в пунктах 1–5, є звичайними, властивими економіці кожної країни з ринковими чи перехідними характеристиками ведення господарства.

Крім того, потрібно здійснити додаткові заходи, а саме:

впровадити карткову систему на основі продукту харчування і промислових товарів першої необхідності в обсязі мінімальної заробітної плати і відповідних нормативів, які провадились з твердими, фіксованими цінами, регульованими державою, а всі інші товари — за вільними цінами. Це дає б можливість: а) досягти певної соціальної стабілізації в суспільстві; б) стимулювати виробництво, а не споживачів та спекулянтів, оскільки перші отримували б не тільки державне регулювання, а й доплату за нормальний товар, який передбачено для карткової системи; в) підвищити мотиваційну діяльність кожного суб'єкта, який хоче споживати більше, ніж отримувати за карткою.

Здійснення заходів політичної і соціально-економічної стабілізації, як найважливішу передумову переходу до ринку, потім слід переходити до великої приватизації.

Петро ЄЩЕНКО, Борис КВАСНЮК, Доктори економічних наук.

ленті нині контрольно-ревізійні апарати наших областей у 1992 році повернули державі майже півмільярда карбованців, які й по праву належали та виявили і відшкодували понад 120 мільйонів карбованців збитків, що в десятки разів перевищує витрати на утримання апаратів. А перевірки і ревізії працівниками КРУ надфотеробних заводів, нафтопроводу «Дружба», Чорноморського морського пароплавства, витративши кошти на ліквідацію аварії на Чорнобильській АЕС та багатьох інших великих господарських структур, по результаті

яких відомо всій Україні, підтверджують, що ця служба діє не тільки для перевірки «...головні колоспну та директора магазину», як стверджується у зверненні.

З усією відповідальністю хочемо сказати й про те, що міцна державна контрольно-ревізійна служба не потрібна сьогодні тим, хто, користуючись економічним хаосом, відсутністю сильної виконавчої влади, розгублює багатство України під різними гаслами демократії, самостійності, комерційної таємниці тощо. Таких, звичайно, менше, проте кричати вони наголосіше.

Вдало висловився один народний депутат України під час розгляду у першому читанні проекту Закону «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні», що його прийняття і запланований на два роки.

Тож ми вважаємо, що неаргументоване й надумане звернення Спілки аудиторів України не тільки не варте уваги, а й навіть шкідливе. Створення повнопрофесійної, високопрофесійної державної контрольно-ревізійної служби дасть можливість повернути Україні мільярд карбован-

ців, що будуть використані для її розбудови.

Впевнені, що народні депутати України, уряд і всі чесні люди це добре розуміють.

ПРАВЕДИНИМ

Вона повинна нести відповідальність перед державою, що і передбачено в окремих статтях проекту Закону.

Незрозуміло також, як аудиторів зі Спілки вирахували «...великі матеріальні витрати з бюджету на введення державної контрольно-ревізійної служби» та визначили її діяльність.

Для спростування цього наведемо такі дані. Нечис-

Продиктовано в номер

ДОПОМОГТИ ЛЮДЯМ!

Новий командуючий об'єднаного ЧФ

Як стало відомо з кіл, близьких до командування ВМФ Росії, незабаром приступити до виконання своїх обов'язків у Севастополі командуючим Об'єднаним Чорноморським флотом відзначився Едуард Балтин. Він народився в 1936 року. Закінчив військово-морське училище, Військово-Морську академію та Академію Генерального штабу Збройних Сил СРСР. Основну частину служби провів на Північному флоті. Був командиром підводного човна, начальником штабу, а згодом і командиром дивізії підводних човнів.

Потім був переведений на Тихоокеанський флот, де командував флотилією підводних човнів, служив на посаді першого заступника командуючого цим флотом. Кілька останніх років Е. Балтин — начальник військово-морського факультету Академії Російської Федерації. Вважається одним з найбільш професійних підводників колишнього СРСР.

В 1951 році за унікальне випробування ракетної техніки в умовах Арктики Е. Балтин було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Олександр ПІЛАТ.

Проблеми української державності

Сьогодні в Києві відкривається науково-конференція «Українська державність: історія і сучасність» організована інститутами національних відносин і політології, держави і права АН України, Інститутом підвищення кваліфікації викладачів вищої школи при Київському університеті ім. Тараса Шевченка.

ПОГОДА

21—22 січня в Україні часом невеликий дощ, мокрий сніг, вітер і західний, 7—12, у західних областях пориви 15—20 метрів на секунду. Температура вдень 2—8 градусів тепла, вночі від 2 градусів тепла до 3, у східній частині до 6 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень невеликий опад, вітер західний, 7—12 метрів на секунду, поривчастий. Температура 3—8 градусів тепла.

Фото
Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Такі фотознімки кілька днів тому обійшли не одне періодичне видання. На них — біда, страшенна, неборювана протягом кількох років стіхії, що виникла внаслідок аварії магістрального газопроводу в густонаселеному районі Харкова. І з якою, тільки, напевне, дякуючи волі Всевишнього і швидкопливному випадку, нам не довелося розплачуватися людським життям.

Спеціальній комісії ще належить розібратися в причинах аварії, хоча вже сьогодні зрозуміло, що не статися вона просто не могла. Про це ми розповідали у попередніх публікаціях. А що ж з тим, хто став жертвою цього нещастя? Газетні публікації про них з'являються дедалі рідше. Та не менш від цього тривог і переживань за своє майбутнє у погорльців: затиснене житло, нажиті роками майно, таке жакі домашні речі — все це для багатьох десятків сімей залишилося там, на пожежі назавжди. Дехто від колишнього свого добра зібрав невеличкий вузлик, багато кому взагалі нічого було збирати.

Певна річ, обласна держадміністрація, Червоний Хрест, Ленінський райвиконком роблять усе можливе для того, аби якнайшвидше нормалізувати життя по-

горльців. Просто неба ніхто не залишився. Людей поселили в готелях, забезпечили харчуванням. Багато хто з них зізнається, що навіть не чекав у перші години після аварії на таку чужиність і турботу з боку влади. Кожен з усіх 160 сімей, які залишилися без житла і коштів на прожиття, одержав матеріальну допомогу — по три мінімальних оклади. Не густо, але це вже мільйони. А ще потрібно капітально відремонтувати житло. До речі, в багатопокровних будинках ремонтні роботи ведуться майже цілодобово. Всі потерпілі сім'ї будуть забезпечені холодноїликами, телевізорами. Визначаться суми компенсації за згорілі меблі. Мешканці житла, яке вже не придатне для ремонту, одержують ордери на квартири в нових будинках.

І все-таки, хоч би якою потужною була допомога погорльців з боку держави, вони ніколи не буде достатньою. Масштаби біди настільки великі, що навіть у кращі роки компенсувати людям усі збитки для обласного бюджету було б не просто. Гляньте навколо себе, скільки речей вас оточує у ваших домівках. На жаль, далеко не всі ці приємні дрібниці, не кашкули вощі про одяг, взуття, посуд тощо, може надати держава безплатно. Але навіть якщо

Милосердя

й компенсає їх вартість, хіба все зразу придбаєш? А інфляція, а порожні приватки? А що валило йшло — зі своїми проблемами, що люди тебе не забули, що чужої біди не буває. Важлива наша з вами участь.

Для всіх, хто у нас тяжкий час не черствіть душею до чужого болю, для всіх, у кого є хоч якась можливість допомогти потерпілим, спішімо повідомити свою часточку в допомогу людям, які постраждали від аварії фактично безпритульним нині старим, дітям ви можете переказати на спеціальний благодійний рахунок

№ 300700578 у обласній державній акціонерно-комерційного банку м. Харкова, відкритий для збирання коштів і надання допомоги потерпілим від аварії газопроводу в Харкові.

Гонорар за цю публікацію прошу переказати на благодійний рахунок.

Микола КОСИН,
власний кореспондент
«Голосу України».
Харківська область.

Від редакції. Ми звертаємося до підприємств України, бізнесменів, підприємців, банкірів, церкви, до всіх громадян: допоможіть людям, яких спіткала біда.

ТІНЬ СРСР НАД ЗАПОРІЖЖЯМ?

Актуально

собою право...» погрозило звинувачити тексти, підписані промисловцями. Як і завжди, Президентів погрожував страйками. Правда, виходячи конфуз, бо страйкувати обійшли не робітників, а їхнє начальство стверджувало, що ось-ось заводи зупиняться внаслідок розривів зв'язків і колективні застрайкують. Знайшовся і бойовий рупор активних поборників ідеї СНД — газета «Наш голос». Чого вартий одні лише заголовки на першій полосі: «Не грайтеся з огнем, Леонід Макарович!». Видрукувавши проект Статуту СНД, газета заявила: дамо 50 тисяч карбованців тому, хто знайде хоч одну статтю, яка ущемлює права України! (Ми заплатимо мільйон, сказала мені молода читачка «Голосу України», якого журналісти з «НТ» знайду-

хоч одне слово в сталінській конституції 1936 року, яке б ущемляло права людини, а що було в 37-му — знаємо).

Далі все пішло, як і мало було йти. У неділю акцію протесту проти підписання Україною Статуту СНД провели місцеві організації Руху, УРП, демократичної та інших партій. До редакції посилалися заяви громадських організацій, котрі засуджували «заголовок» директорів заводів і режисували ультиматум — негайно вийти з СНД. Ситуація справді стала вибухонобезпечною. Кинь іскру — і спалахне полум'я ворожнечі між ними, хто «за» і хто «проти». На жаль, керівництво області у цей складний момент не продемонструвало рішучої підтримки Президента. Невже настільки сильний пресинг?

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

Знай наших!

НЕ ЗАГУБИВСЯ В КРУГОВЕРТІ

Мова — про Миколу Фульгу, юнака, якому рівно 18 років тому судилися статті міліційним мешканцем Одеси. І хоч змивався відтоді у міста не один мер, та нинішній — Леонід Черниг — у круговерті невідкладних справ згадав про іменникові. У день свого повноліття Микола і його батьки — Галина Миколаївна та Віктор Миколайович — були запрошені до міліційного, де на їх адресу було ске — немало теплих слів.

Батькові й матері — за те, що гідно сина виховують. Йому самому — що пам'яті мамедель «Міліційному мешканцю в Одесі» нічим не запламував, достойним громадянином і одеситом зростає. А ще були дарунки: іменникові — імпортний магнітофон, матері — квіти, батькові — грошову премію в 20 тисяч карбованців. Останньому — від імені колективу сталепрокатного об'єднання, де він багато літ працює волинником. Причому, знаєш генеральний директор підприємства Валентин Меркачов, не лише за добру працю й гарне виховання сина, а й з таким ось прицілом: хай батьки Микола, як люди в об'єднанні шанують, то може й сам, дивись, згодом туди приїде.

Що ж, усе можливе, Микола, закінчивши школу з медаллю, подався на здивування багатьох, не до вузу, а до ПТУ. Крок цей поспішив, правда, так: аби не сидіти без діла до армійського призову, набити хоч якіхось робітничих навичок — вони завжди згодяться. Службу ж в армії вважав для себе як ніяк не зайвою: через неї має пройти, каже, кожен юнак.

Дібрині, скаже, дехто, епізод з життя великого миста. А як на мене, то подія досить вагома: не розгубили ж, зазначено, людське, не дивлячись на всі життєві негаразди.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Повертаючись до надрукованого

ПРАВОСУДДЯ ПО-ПРИДНІСТРОВСЬКИ

Звістка, що надійшла з Дубоссар, змушує пригадати подію, про яку «Голос України» уже писав у лютому минулого року. Рік тому голова колгоспу «Прогрес» Ананієвського району Федір Пуркан разом з дружиною і сином, угораршившись з справами, повертався до себе додому з Молдови (дружина лікувалася у тамтешній поліклініці). На контрольно-пропускному пункті неподалік від Дубоссар їх зупинили службовці республіканської гвардії Придністров'я С. Зайченку. Коли Ф. Пуркан відкрив двері автомобіля і намагався відсідіти ремінь безпеки, гвардієць раптом натиснув на гачок автомата. Тяжко поранений Ф. Пуркан помер через кілька годин.

І ось свіжке повідомлення. Дубоссарський народний суд, розглянувши кримінальну

справу по вбивству Ф. Пуркана, прийшов до висновку: сталося воно «через перевищення міри необхідної самооборони» з боку С. Зайченка. Свідчення дружини вбитого про те, що він навіть не встиг піднятися, судом відкинуто. Повірили версії вбивці, який на момент скоєного злочину був ще й добряче напідпитку (це засвідчено офіційно). А вбивці таки винесли вирок: два місяці утримання під арештом умовно. Та оскільки він знаходився у слідчому ізоляторі МВС Придністровської республіки 10 місяців, звільнили його прямо в зал суду. Подейкують, що він знову потрапив у гвардію...

Сім'я Ф. Пуркана опинилася в... навіть слова не добереш, у якому становищі. З одного боку, вона має намір оскаржити вирок Дубоссарського суду у Верховно-

му суді Молдови, не знаючи, чи стане рішення останнього онов'язковим для Придністров'я, яке пригріло вбивство. З іншого, відносячись до оскарження вироку, сім'я не може навіть отримати 130 тисяч карбованців у зв'язку з загубленою глави: їх обіцяють виплатити лише за умови погодження з вироком Дубоссарського суду. Тобто за умови визнання вини ні в чому не винного батька і чоловіка...

Згадую, за яким обуренням сприйняли минулої зими вбивство Федора Пуркана на земляки. За дорученням обласної правозахисної організації Одещини звернулися до Кишинєва і Тирасполя з вимогою ретельно і об'єктивно розслідувати справу і прияти винного до відповідальності. Розслідували, а злочин залишився без покарання...
Наш кор.

Власкори
повідомляють

Баку

БЕЗ СТАТУСУ—
НІЯК

Організація «Содружество», що виражає інтереси російськомовного населення Азербайджану, запропонувала парламенту республіки прийняти закон про російську мову. Як тільки визначить статус російської мови, вважають лідери цієї організації, відразу ж стане легше розв'язати проблеми, що виникли останнім часом. Оскільки перехід в Азербайджан на національну мову означає скорочення багатьох співробітників, що мають російську освіту і не володіють азербайджанською мовою.

Ровшан АЛІБЕВ

Свідчить
статистикаРосіяни
в Грузії

Спільне опитування серед російськомовного населення Грузії проведено Інститутом демографії і соціальних досліджень Академії наук Грузії і громадською організацією «Славянський дім». За його результатами 79 відсотків опитаних вважають, що в інтересах Росії мають добрі стосунки з Грузією. 75 відсотків респондентів не схвалюють позицію деяких депутатів парламенту Росії і інших службовців, які заявляють про необхідність захисту росіян у Грузії. Лише три відсотки ставлять ті, що схвалюють, такі висновки. 85 відсотків опитаних вважають, що втручання Росії не сприятиме поліпшенню становища росіян у Грузії, а 4 відсотки опитаних впевнені, що втручання матиме ефект.

На запитання про те, яким бачать росіяни своє майбутнє в Грузії, більша частина — 58 відсотків вважають, що разом з представниками інших національностей будувати демократичну Грузію. 31 відсоток респондентів вважає, що росіяни вийдуть з Грузії, і тільки 4 відсотки вважають, що росіяни, котрі залишилися в Грузії, всіма засобами повинні захищати Російську Федерацію.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

У ПАРИЖІ ПІДПИСАЛИ ВИРОК

Документи

Триголовому драконі зброї масового знищення — ядерній, хімічній, бактеріологічній — заплановано одного удару. На початку року Президенти США і Росії Договором СТАРТ-П послабили ядерну загрозу. А вже цього тижня понад сто держав світу фактично «розрахувалися» з другою головною масовою смертю. У Парижі минулого тижня підписано Конвенцію про заборону розробки, виробництва, нагромадження і використання хімічної зброї і про її знищення.

Відтепер держави, які володіють хімічним арсеналом або мають об'єкти для його виробництва, повинні їх знищити протягом десяти років після набуття Конвенцією чинності. Крім того, документ детально контролюватиме функціонування хімічної промисловості в світовому масштабі. Це важливо з огляду на те, що створення хімічної зброї — досить простий процес: її можна продукувати з допомогою звичайних промислових хімікатів і устаткування.

У Конвенції розроблено справді новаторську систему перевірок. Це два види контролю: систематичний та інспекція на запит. Його

здійснюватимуть як спеціальні національні органи, створені у кожній країні-учасниці, так і постійний міжнародний Секретаріат із штабквартирою в Гаазі. Саме ця система контролю, яка гарантує, що Конвенцію не буде порушено, викликала найбільше суперечок, потребувала довгих років напруженої роботи і взаємних поступок. Можна припустити, що саме через незадоволення цим пунктом деякі країни відклали підписання документа. Хоча це не єдина причина, через яку не всі учасники поставили свої підписи. Одна з них та, що для багатьох держав, скажімо Близького Сходу, хі-

мічна зброя залишається їх суперзброєюм — своєрідною «ядерною бомбою бідних». Мабути, тому напередодні підписання більшості країн — членів Ліги арабських держав заявили про неприєднання до Конвенції.

Однак Конвенція передбачила й такий розвиток подій. На країни, які не підпишуть документ, буде накладено економічні санкції. Можливо, ці санкції з часом примусять сьогоднішніх «відмовників» приєднатися до Конвенції.

Однією з перших Конвенцію про заборону хімічної зброї підписала Україна. Наша держава не має на своїй території ні цього виду озброєння, ні устаткування для його виробництва. Підписання Україною Конвенції відпадає її державним інтересам, зворотному курсу, сприятиме зростанню її політичного авторитету в світі. Це також зміцнить гарантії нашої національної безпеки.

Сергій ДАНИЛЕНКО.

Знову за старе

ПРО КРИМ—ТА КОЖНИЙ ПРО СВОЄ

Несподівано для численних журналістів прес-конференція в Посольстві України в Москві на тему «Кримські татари: шлях до історичної справедливості» почався з концертного номеру. Його виконали музиканти з судячого оркестру, яких було запрошено для участі у відкритті українського центру мистецтва.

Мабути, вперше біля мікрофону сиділи не політики, а прості мешканці Кримського півострова, голоси яких здебільшого не чути. Всіх їх, їхніх предків депортувала сталінська система з рідної землі, а нині починається складна дорога додому. Саме про це й вели розмову з журналістами член руху кримськотатарського народу балетмейстер Зейна Усеїнова, член товариства імені Ізмаїла Гаспринського, журналіст Олександр Шваченко, народна артистка Росії Світлана Меметова. Лише Україна реально турбується про долю кримських татар. З державного бюджету виділено кошти, їх, звичайно, не вистачає, але кримські татари розуміють складнощі України. Вони закликали й інших реаль-

но, а не на словах захищати цю проблему. Бо люди не мають притулку, не вистачає грошей на будівництво. Місцеві Ради повільно виконують ухвалу Верховної Ради України про передачу земельних ділянок. Багато обіцяла Росія. Останнього разу Є. Гайдар під час зустрічі із заступником Ради міністрів Криму Лентуком Беззвісним заперечив: Російська Федерація перебрала 500 мільйонів карбованців. Пішов уже Гайдар — а допомоги від російського уряду татари й досі чекають.

Цікаво, що представники самодіяльних творчих колективів півострова висловили бажання виступити на сцені Кремльського палацу з'їзду у великому концерті українських артистів. Зустріли їх глибоко не рідше,

ніж Ніну Матавієву.

Серед московських політиків цими днями теж точаться розмови про Крим. Напередодні прес-конференції в українському посольстві Комітет з міжнародних справ БР РФ почав так звані «слухання про статус Севастополя». Журналістів на них не пустили. Але, як нам стало відомо з інформаційних джерел, народні депутати Росії розглядали три аспекти проблеми: чи вимагати від України віддати весь півострів, чи домагатися для кримчан повноцінного громадянства, чи вимагати лише Севастополь? Зійшлися на останньому, щоб «відновити історичну справедливість». Забули, як вже актрисе про принципи НБСЄ, до якого увійшла Росія, неупорядність кордонів та визначення територіальної цілісності інших держав.

Отже, в Москві згадують про Крим. Кожний — по-своєму.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

Експрес-інформація

НАПЕРЕДОДНІ

До Мінська продовжують прибувати делегації держав-членів СНД. Як відомо, 22 січня в столиці Білорусі відбудеться зустріч лідерів країн співдружності. Вввора там відбудеться засідання Ради міністрів закордонних справ СНД. На ній розглянуто пакет документів, що їх обговорюватимуть глави держав та урядів. На сьогодні заплановано зустріч міністрів оборони країн співдружності.

«ПРОЯВ ДОБРОЇ ВОЛІ»

Учора о 8-й годині ранку набуло чинності рішення Ірану про одностороннє припинення вогню в спеціальних зонах на півдні та півночі країни. Багдาด також заявив, що погоджується на беззастовідні поїздки над своєю територією літаків ООН з військовими інспекторами на борту. Згідно з заявою іранських представників ці рішення є проявом доброї волі щодо американської Президента Б. Клінтона, який сказав учора присягу.

ДЕНЬ ТРАУРУ

пройшов у Баку. 20 січня 1990 року підрозділи Радянської Армії увійшли до столиці Азербайджану і вчинили криваву біжню, розганяючи масові демонстрації. Народні заворушення були тоді спонтанним протистоянням у Нагірному Карабасі. Три роки тому цього дня в Баку загинули сотні громадян різних національностей, серед яких були жінки й діти.

ЗА ПРОСТІР ДЛЯ
МАНЕВРУ

Учора продовжили своє засідання парламент самопроголошеної Сербської Республіки Боснії. Депутати обговорювали план післявоєнного облаштування Боснії й Герцеговини, який передбачає поділ цієї колишньої югославської республіки на десять автономних провінцій за умов збереження центрального уряду. Разом з тим боснійські серби не матимуть можливості створити окрему державу. Але їхній лідер Р. Караджич заявив, що, проголосивши за реалізацію згаданого плану, вони не зрадять своїм цілям і матимуть простір для маневру.

НАЧАЛЬСТВО ПІД
АРЕШТОМ, ПІДЛЕГЛІ
СТРАЙКУЮТЬ

Рішення про припинення всіх польотів та обслуговування літаків ухвалили авіатори Вірменії. Страйкарі заявили, що здійснюватимуть цю акцію, аж доки власті не знялять незаконно заарештоване керівництво управління цивільної авіації республіки.

СПІЛКУЙТЕСЯ
НА ЗДОРОВ'Я

За скасування заборони на контакти Ізраїля з представниками Організації визволення Палестини проголосував парламент Ізраїлю. На думку спостерігачів, це рішення може полегшити палестинсько-ізраїльські переговори.

ВИСУВАЮТЬ МІЛЬЯРДНІ
РАХУНКИ

Черговий раунд російсько-латвійських переговорів розпочався в Юрмалі. Одне з центральних питань — введення російських військ з Латвії. За деякими даними, латвійська сторона має намір пред'явити Росії рахунок на 10 мільярдів латвійських рублів за її перебування в республіці. Враховуючи обмінний курс, ця сума приблизно дорівнюватиме боргу Латвії Росії за поставання природного газу.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

З МИРОМ ПОКІНЧЕНО

Криваві бої в Анголі між підрозділами урядових Ангольських збройних сил і формуваннями опозиційної організації УНИТА охоплюють все нові райони країни. Поряд з кризою політичною, через воєнний конфлікт цієї африканської республіки загрожують крах економічний. Опозиціонери розгорнули бойові дії на північному заході, де знаходяться нафтові проклами. Запеклі сутички нещодавно відбулися в місті Мбанза-Конго — адміністративному центрі провінції Заїри. Здається, що супротивні сторони забули про мирну угоду, досягнуту минулого року на переговорах у Римі. Ситуація продовжує ускладнюватися. На думку багатьох спостерігачів, після відновлення справжньої громадянської війни ідея перемір'я можна покласти.

Непримирну позицію до політичного курсу сьогоднішнього ангольського керівництва не чолі з Президентом Ж. Едуарду душ Сантушом займає лідер УНИТА Жонас Савімбі. Це він, мов людина-невидимка, з'являється з ко-

Панорама

рторго своїх найближчих соратників у різних кінцях країни і закликає до походу на столицю Ангולי Луанду (на знімку). Однак власними силами УНИТА зробити цього поки що не може. Розуміючи це, Ж. Савімбі відвідав нещодав-

но заїрську столицю Кіншасу, зустрівся з представниками ПАР, керівництвом Заїру і Кот-д'Вуару. Як повідомляється, учасники цієї наради обговорювали план збройного вторгнення в Анголу.

Фото із журналу «ШПІГЕЛЬ».

Власкори
повідомляють

Ташкент

ПРО МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИХ
ТЕЖ ПОТУРБУВАЛИСЬ

Ліки і медичне обладнання на чотири мільйони німецьких марок надійшли нещодавно до Узбекистану з Німеччини. Все це призначено для Приаралья, що постраждало від екологічної катастрофи.

З 12 січня медикamenti продаються в республіці за вільними цінами. З метою захисту малозабезпечених верств населення Кабінет міністрів Узбекистану прийняв постанову, в якій наводиться список найпотрібніших ліків, які можна купити за фіксованими цінами. В документі також дається перелік осіб, що можуть користуватися послугами аптек безплатно або на пільгових умовах.

Зульфія РАСУЛІ.

Ліси України — джерело деревини, технічної сировини, харчових і кормових ресурсів. Завдяки своїм еластичним лісовим насадженням лісові господарства сприяють поліпшенню водного режиму території, припиненню ерозійних процесів, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур тощо. Проте ліси в Україні обмаль, що негативно позначається на екологічному та економічному становищі держави. Пропонуємо вашій увазі розмову із завідувачем відділом лісових ресурсів Ради з вивчення продуктивних сил України АН України, доктором економічних наук, академіком Української екологічної академії наук Я. КОВАЛЕМ.

— Ярослав Васильович, в Україні нині відчувається гостра нестача лісових ресурсів, потреба в лісових землях, потреба в лісових підприємствах, так і для населення, спостерігається зниження природоохоронних функцій самого лісу. Чи є шляхи виходу з цього становища?

— Лісистість території України становить лише 14,3 відсотка, що значно нижче від екологічної екологічних потреб. Великої шкоди завдають лісам у післявоєнні роки. Обсяги рубок головного користування тоді в два і більше разів перевищували розрахункову лісооснову, що сильно виснажило ресурси. Сьогодні частина стиглих насаджень, які можна експлуатувати, становить 4,2 відсотка, а у хвойних лісах — лише 2,7 за норми 12—15 відсотків.

Виснаження лісосировинних запасів відповідно зменшує обсяги лісокористування. Тож і не дивно, що за рахунок місцевих ресурсів потреба в деревині задовольняється лише на 30—35 відсотків. А врахуйте, як ускладнилися поставки деревини з Росії. Тепер її постачають обмежено, здебільшого за бартером, і, як правило, за цукор, олію та інші дефіцити, яких не вистачає для задоволення власних потреб. Це призвело до зменшення порівняно з минулим роком на 30—35 відсотків випуск продукції деревообробки, загальмувалося житлове будівництво. Особливо погано забезпечуються деревиною шахти України, целюлозно-паперові і целюлозно-картонні підприємства.

— Наскільки реально збільшення власної лісоосновної бази? Чи є в Україні резерви?

— Так, є. Це близько 1,5 млн. га неурядової колгоспів, радгоспів та інших землекористувачів, приблизно 2 млн. га змитих земель сільськогосподарського призначення,

У ПОПЕРЕДНЬОМУ ЖИТТІ БУЛА СТРУНКІМ ДЕРЕВОМ, А СТАЛА ТАРОЮ

2 млн. га еродованих пасовищ. Згадані площі майже не дають користі сільському господарству, тому бажано їх, ще до закінчення приватизації земельного фонду передати під заліснення. Це сприятиме ефективнішому використанню земельного фонду, а основне — збільшити власні лісосировинні ресурси, які конче потрібні народному господарству. Окрім цього, підвищиться рівень використання продуктивних сил землі. Адже там, де більше лісів, природні ландшафти, як правило, не деградує, там створюється надійніша система збереження сільськогосподарських земель і водних ресурсів. Для прикладу скажу, що в південних районах України на полях, захищених лісосуштами, врожайність на 3—5 відсотків вища, ніж там, де їх немає. Кожна лісогосподарська площа в 1 га захищає 25—30 га рілля, а втрату площі, яку вилучають для її створення, більш ніж відшкодовує додаткова кількість продукції, одержуваної завдяки впливу лісонасаджень.

— Згодні з вами, але ж збільшення площі лісів дає віддачу не раніше, ніж за 30—40 років, а деревина потрібна сьогодні?

— Водночас із розширенням лісонасаджень треба ввести суворий режим економії деревини у сфері споживання і на деревообробних підприємствах, де рівень використання деревини в 2—2,5 рази нижчий, ніж у розвинутих країнах. Наші заводи з одного кубічного метра деревини на душу населення випускають менше деревостружкових плит у 2 рази, деревоволокнистих — у 6, фанери — у 8, целюлози — у 10, паперу й картону більш як у 20 разів порівняно з Фінляндією, Францією, Швецією, Німеччиною, Італією. На низькому рівні перебувають виробничі підприємства і мебелі. Усе це наслідок неадекватної організації виробництва, слабкої технічної оснащеності. Не останню роль відіграє байдуже ставлення до лісосировинних ресурсів, які відносно дешево діставались нашим споживачам в минулому.

На низькому рівні перебував і нас виробничий тар, на яку щорічно йде близько 1 млн. кубічних метрів ділової деревини, що стано-

вить приблизно 70 відсотків обсягу республіканських лісозаготівель. Близько 2 млн. кубічних метрів деревини можна зібрати за рахунок вторинного використання в шахтах гірничих стояків і заміни їх на залізобетонні конструкції. У розвинутих країнах деревину на шахтові стани використовують мало. Дослідження показують, що лише за рахунок впровадження на підприємствах деревообробної галузі прогресивних технологій можна заощадити й додатково залучити в господарський обіг близько 10—12 млн. кубометрів деревини щорічно. Це вагомий резерв ресурсів.

— А які є шляхи для збільшення виробництва паперу й картону?

— Проблема забезпечення республіки папером і картонним залишається. В Україні слабо розвинуті потужності для їх виробництва. Щоправда є пропозиції й відповідні рішення вищих органів влади щодо організації будівництва нового целюлозно-паперового комбінату. Нещодавно закінчено еколого-економічне обґрунтування доцільності його будівництва. Висновки такі: целюлозно-паперовий комбінат будувати треба найкраще у північно-західному районі України, де зосереджені відповідні ресурси і який найбільш придатний в екологічному відношенні.

Сировиною для целюлозно-паперового комбінату може служити деревина від рубок догляду та переробку лісоматеріалів у сфері споживання. Слід також

розглянути питання про можливість заготівлі деякої кількості деревини некорінних насаджень ялини і сосни, де вони у віці 35—40 років інтенсивно пошкоджуються кореневою губкою, підкорним клопом і всихають.

Водночас треба збільшити обсяги плантаційного лісовирощування, виділивши для цієї мети відповідні землі. Організація такого лісовирощування доцільна безпосередньо при целюлозно-паперових комбінатах, лісгоспах або на базі вільного підприємництва. І, наразі, збільшення заготівель деревини можливе й за рахунок інтенсифікації лісокористування.

— Що означає інтенсифікація лісокористування? Невже в Україні за низької лісистості території, виснаженості лісів та їх низьких екологічних функцій є ще можливість для збільшення обсягу лісокористування?

— Згідно з основними принципами наукового лісництва раціональне ведення рубок лісу не суперечить природоохоронним заходам. Рубки лісу в обґрунтованих нормативах є важливим чинником поліпшення структури лісу, підвищення його продуктивності та посилення природоохоронних функцій. Тепер інтенсивність рубок лісу в республіці відносно невисока. В розрахунок на 1 га вкритої лісом площі в середньому виробується 1,56 кубометра деревини, а її щорічний приріст складає 4 кубометри. Це означає, що в лісах держлісфонду йде інтенсивний про-

цес накопичення деревинної маси, приблизно 15,5 млн. кубометрів (без урахування рубок лісу) щорічно. Вказані ресурси деревини, попри їх накопичення має місце головним чином у молодий насадженнях середньовікових насаджень, через кілька років (15—20) стануть резервом збільшення лісокористування. Потрібно краще використати також стиглі й перестиглі насадження в лісах першої групи, де значну частину лісу з екологічних міркувань вилучено з експлуатації.

На сьогодні в лісах першої групи зосереджено близько 50 млн. кубометрів стиглих насаджень, а за винятком вилучених з експлуатації заповідних територій, лісів на крутих схилах, особливо захисних лісів, зазначених та інших категорій, близько 30 млн. кубометрів деревини. Правда, значна частина вказаних насаджень пошкоджена серцевиною гниллю та іншими хворобами, тож вихід ділової деревини в них коливається в межах 20—60 відсотків. Однак, урахувавши гостру потребу в деревині, частину насаджень, вилучених із експлуатації, можна використати в господарських цілях, за умови, що їх обсяги й методи експлуатації будуть екологічно обґрунтовані.

— Ярослав Васильович, які перспективи розвитку природозаповідної справи, що необхідно зробити для збереження природного генотипу?

— Сьогодні на базі лісових насаджень функціонують сім заповідників загальною площею 52 тисячі гектарів, три національних природних парки — 123 тисячі гектарів. Крім того, створено 124 заказники державною й місцевого значення площею 140 тис. га, в яких охороняються ліси і ландшафти екосистем. В Україні є природні комплекси, які становлять велику цінність для науки і практики лісництва. Однак ними практично ніхто не займається, за винятком окремих ентузіастів. Для збільшення природозаповідного фонду можуть бути використані землі лісового фонду, зокрема, в Рівненській, Сумській, Черкаській, Тернопільській, Одеській, Закарпатській і Волинській областях площею близько 150 тисяч гектарів. Доцільно обґрунтувати можливість розширення площі державних заповідників, національних парків за рахунок прилеглих лісових масивів держлісфонду, провести реорганізацію деяких заказників та заповідно-лісових господарств у державні заповідники. В районах розміщення заповідних територій необхідно встановити контроль за виробництвом, його технічним рівнем і структурою, розробити суворі нормативи вилучень у навколишнє середовище.

Він розмову
Леонід БРОВЧЕНКО.

ОРЕНДАРІ ВИМАГАЮТЬ СКАСУВАННЯ ДЕКРЕТУ

Днями відбулася прес-конференція голови Спілки орендарів і підприємців України Олександра Барабаша, приводом до якої став декрет Кабінету міністрів України «Про додаткове регулювання орендних відносин».

Олександр Барабаш наголосив на неетичності процедури — введення в дію цього декрету, оскільки Прем'єр-міністр особисто обіцяв узгодити його положення зі Спілкою орендарів і підприємців. Проте час минув, а положення так і не узгодили. І тільки 13 січня перший віцепрем'єр-міністр І. Юхновський повідомив, що пропозиції СОУП врахувати не є можливим. А отже, на думку

голови спілки, якщо цей декрет виконуватиметься, то він поставить оренду на грань фізичного знищення. Бо, по-перше, пункт перший змінює принцип нарахування орендної плати. Якщо нині орендарі сплачують процент від доходу, то декрет пропонує сплачувати процент від вартості майна. В наших умовах, коли відсутня будівельна методика реальної оцінки вартості майна, це призведе

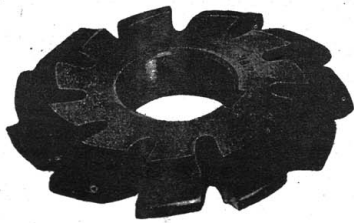
до придушення орендних підприємств з великою формальною фондоефективністю і низькою рентабельністю, тобто, основних товаровиробників. Крім того, згідно з Декретом органи держуправління мають давати згоду на оренду, тоді як раніше вони мусили відпускати підприємства за законом. Це дає підстави вважати, що віднині ці органи не дадуть згоди жодному підприємству. І, наразі, декрет скасовує застосування такої форми, як оренда з вилученням. Орендарі вважають, що

цей пункт може спричинити катастрофічні наслідки в економіці, оскільки сьогодні на оренді близько 10 тисяч підприємств. Коли ж урахувати, що за декретом приватизувати оренді підприємства може будь-хто, то це призведе до принципово іншого ставлення до орендованого майна: державне майно використовуватиметься лише для накопичення коштів, а відтак з нього вимикається все до останку.

Тому рада спілки прийняла звернення, в якому закликає Президента, Прем'єр-

міністра та Верховну Раду України скасувати декрет «Про додаткове регулювання орендних відносин» як такого, що суперечить пункту 6 статті 97 Конституції України. Якщо ж декрет не буде скасовано, рада спілки рекомендує орендарям твердо стояти на позиції статті 11 Закону про оренду, де йдеться про стабільність договору оренди. Будь-які рішення щодо змін в договорі, включно і рішення з орендної плати та про припинення договору оренди рекомендовано визнавати лише за ухвалою арбітражного суду.

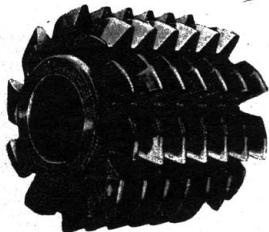
Сергій ЛАВРЕНКО.

ЛВІВСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ ЗАВОД
єдине на Україні підприємство, яке серійно виготовляє

Ф Р В З И:

- черв'ячні мІ - м8
- циліндричні Ø50 - Ø125
- дискові мІ - м5,5
- черв'ячні під шевер мІ - м5,5
- черв'ячні для нарізання шліцевих валів і зубів зірочок
- дискові для обробки взуття

Наша адреса:
290064 м. Львів
вул. Замарстинівська, 170
тел. 52-30-49 директор
52-32-85 служба маркетингу
52-34-64 збут
телетайп 23-44-60
"Різьба"

Фірма «Геката»: автовідповідачі, калькулятори, телефакси, шкіряні куртки, пуховики, жіночі пальта, спортивні костюми, взуття, білизна, джинси, чоловічі костюми. Оптова торгівля. Оплата у купонах.
Телефони у Києві: 274-39-98, 221-77-80, 221-77-84, 274-20-66.

ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ • MEDROS LTD
МЕДРОС

Господа фабриканты и предприниматели! Оптический отбеливатель «ГЕЛИОФОР» (пр-во Польши) для текстильного и целлюлозно-бумажного производства гарантирует вашей продукции высокую степень отбеливания и придаст ей белоснежную яркость!
«ГЕЛИОФОР» — это высокая концентрация, простота в применении.
Наш адрес: Киев, 252004, ул. Рогнединская, 2.
Телефон: 221-12-11, 221-12-04.

Уперше в Україні ЖУРНАЛ «МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ» запрошує до співробітництва туристські агентства, фірми, готельні комплекси й інші організації, пов'язані з туристським бізнесом. Якщо ви хочете, щоб про вашу діяльність дізналися в Україні й за кордоном, розмістіть свою рекламу в українському журналі «МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ»
Нас цікавлять якісні фото, слайди, кореспонденції, а також слушні пропозиції та побажання. Тож чекаємо їх від журналістів, бізнесменів — усіх, хто працює у сфері туризму, кого приваблюють туристські мандри.
Телефони: 441-88-19, 441-88-64.

Радгосп-завод «Таврія» — одне з найбільших виноробних підприємств Півдня України і випускає виноградні сухі, напівсухі, кріплені вина, коньяки, ординари і марочні, гіркі настоянки.

У зв'язку з введенням у дію декретів Кабінету міністрів про комерціалізацію підприємств торгівлі і громадського харчування і про Державне замовлення радгосп-завод «Таврія» розпочинає формувати портфель замовлень на поставання своєї продукції у 1993 році.

Перевага віддається регіонам, що мають можливість зустрічної поставки склопосуду, ящикотари, енергоносіїв (ПММ), лісу, поліетилену у гранулах, міндобри, засобів захисту рослин, транспортної і сільськогосподарської техніки.

Організаціям Інтуристу і СП продукція відпускається за ВКВ.

Шукаємо партнерів для створення мережі фірмових магазинів на всій території України.

Наша адреса: 326840, м. Нова Каховка, Херсонської обл., гр. Дніпровський, 299.

Телефони: 4-25-88 — директор; 3-12-60 — заст. директора; 3-12-04 — відділ збуту.

ДОНЕЦЬКИЙ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД

Інформація про випуск цінних паперів акціонерного товариства відкритого типу «Донецький фінансово-інвестиційний фонд».

Донецький фінансово-інвестиційний фонд (у подальшому Фонд) є акціонерним товариством відкритого типу: основна мета діяльності фонду — операції на ринку цінних паперів та інших інструментів фінансового ринку у відповідності з чинним українським і міжнародним законодавством. Фонд зареєстровано за розпорядженням № 424 від 24 квітня 1992 року виконкомом Ради народних депутатів Донецька.

Місцезнаходження фонду: 340048, Україна, Донецьк, вул. Челюскінців, стадіон «Локомотив», кімната 11.

Телефони: 91-33-79, 91-30-75, 91-33-08.

Статутний капітал фонду на 6 січня 1993 року складає 100 млн. карбованців — засновницький внесок, 75 млн. карбованців — плата за акції двох випусків (емісій). Розрахунковий рахунок відкрито в Київському відділенні ГК ПСБ Донецька — № 467381, МФО 334271.

Метою діяльності фонду є: здійснення діяльності з випуску цінних паперів; здійснення комерційної діяльності на ринку цінних паперів; здійснення комісійної діяльності на ринку цінних паперів; здійснення від імені та за дорученням юридичних та фізичних осіб формування «портфеля цінних паперів» і його сервісне обслуговування, а також представлення їхніх інтересів;

надання консультаційних, дослідницьких послуг у сфері інвестицій, акціонування, фінансової стратегії юридичним та фізичним особам;

збір, аналіз, розповсюдження й публікації інформації про ринок цінних паперів;

надання інших послуг з випуску та обігу цінних паперів, що не заборонені чинним законодавством.

Емісія цінних паперів проводиться з метою: залучення іноземних інвестицій у об'єкти, що підлягають приватизації;

інвестування грошових коштів в об'єкти приватизації; здійснення посередницької діяльності з приватизації державної та комунальної власності України;

проведення аукціонів та конкурсів по об'єктам приватизації; операції з приватизаційними сертифікатами;

сприяння приватизації державної та комунальної власності; правове, організаційне, консультативне і рекламне забезпечення інвестиційних процесів та емісії цінних паперів;

формування та розвиток ринку цінних паперів, операції з ними.

Загальний обсяг емісії — 100000000 (однієї мільярда) карбованців, з них 100 (сто) млн. карбованців — оплачений статутний капітал. Статутний капітал Фонду розділено на 90000 (дев'яносто тисяч) простих іменних акцій та 10000 (десять тисяч) привілейованих іменних акцій. 900 (дев'яносто) млн. карбованців — запланований обсяг. Було випущено 810000 (вісімсот десять тисяч) простих:

Серія АН 82801 — 892800;

90000 (дев'яносто тисяч) привілейованих:

серія БН 9201 — 99200;

Усі акції іменні. Номінальна вартість акції — 1000 (одна тисяча) рублів.

За результатами роботи у 1992 році одержано прибуток розміром 8132018 (вісім мільйонів сто тридцять дві тисячі вісімнадцять) карбованців.

Акціонери мають право: одержувати частку прибутку Фонду, що підлягає розподіленню між акціонерами, пропорційну кількості викуплених ними акцій;

брати участь в загальних зборах Фонду особисто або через свого представника. Передача права голосу на загальних зборах представники акціонера проводяться на підставі завірених заяв;

одержувати від органів управління Фонду необхідну інформацію з усіх питань, що включені до порядку дня загальних зборів, а також протокол загальних зборів чи витяг з протоколу;

вибирати чи бути вибраним до органів управління й контролю Фонду;

купувати на пріоритетній основі додатково випущені й znovu емітовані акції, що не розміщені серед засновників.

Привілейовані акції Фонд випускає в обіг й розповсюджує серед акціонерів в порядку відкритої підписки.

Привілейовані акції дають їхнім власникам переважне право на одержання дивідендів розміром не менше, як 50% від їхньої номінальної вартості.

Дивіденди на привілейовані акції можуть бути реінвестовані зі збільшенням номінальної вартості останніх за бажанням їхніх власників.

Привілейовані акції підлягають вільному обігу шляхом їх купівлі-продажу за ринковою вартістю.

Розповсюдження акцій Фонду починається 25 січня 1993 року й закінчується 26 липня 1993 року за адресою: 340048, Україна, Донецьк, вул. Челюскінців, стадіон «Локомотив», кімната 11, розрахунки за акції приймаються як готівкою, так і безготівковим шляхом.

У своїй власності керівні працівники Фонду іменних акцій не мають.

Йорданська вода

Опівночі на якусь невідому мить вода Дніпра перетворилася на вино. Священники опустили у воду міданого хреста, і з цього моменту у світлий день Водохреще можна було розв'язати чимало проблем дуже просто: треба було тільки піднести до уст чарівний напій. За повір'ям у день Богоявлення Христового, від Йорданської води дітята стають красивими, юнаки — сильними, хворі — здоровими, злі — добрими. Свята чарівна вода!

Цього дня в Гідропарку зібралося чимало киян і гостей нашого міста. Помолитися, покладувати, набрати у склянки і пляшки святої водиці, позбутися хоч на якийсь час побутових клопотів і подумати про вічне й незнищенне.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Спорт

ЗБІРНА... РОЗПЛАКУЄ ВАЛІЗІ

Як відомо, національна команда України ос-ос-а мала вперше вийти на міжнародний арену. Виявляється, розплакувати валізи, що ж сталося? На це запитання відповів головний тренер збірної Олег БАЗИЛЕВИЧ:

— Ситуація досить дивна. Складається враження, що живемо ми не в 1993 році, а в го-ревісному застаті. Виявляється складники з виїзниками документами.

— З Алімпу, як мені відомо, ви їдете переїздитися до Франції. Там тренуватися, зі-грати в турнірі...

— Абсолютно вірно. Попереду домовленість з французькими. Їх, минулої збірної до Парижа має виїхати президент нашої федерації Віктор Базилевич. Він на жаль, захворів, а його помічник, який складається на кілька днів, відвідує конкретну займається тепер штаб збірної!

— Працюємо над програмою підготовки на нинішній сезон — останній перед першим літ-нас європейським поїздом. Аж наступний рік особливо від-значальний у нашому житті — розпочнемо виступи у від-бірково турнірі чемпіонату Європи. Як бачите, часу на ро-зв'язку вже немає.

— Пана Базилевича, ви, ма-бути, в курсі справи, що рід-нація збірної України, як-от: Похлебаєв, Дудник, Гуса-та інші (список чималий), — оточені надмірною увагою з бо-ку російських клубів. Яка ва-ща реакція на це?

— Принципи відплив фут-болістів за рубик, мають склад-ну економічну ситуацію в дер-жаві, дуже складно. На певний час напружити з'явилася. Але по-бачите, як у червні, коли фінішує чемпіонат України, пі-ти покупці з могою силою по-чнуть «залізничники» до наших клубів. Тоді навіть і не знаю, що робити.

— Останнє: у кількох клу-бах виїзні ліги є трансєрси ва-нанси. Чи вони вже заповнені? — Справді, Леонід Котли-вазичев, тернопільський «Ви-ву» і очолює «Віс» з Миколає-ва. На його містечі не підшу-кають замкну. Чув, що до запор-ізького «Металурга», який за-лишки Ігор Найдів, запросили Бажилевича Стрелю. Скажу од-не: святе місце порожнім не бу-де...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

3 ПОШТИ

А ЧЕСНИЙ ЛЮД НЕ СПРИЙМАЄ

Прикметою часу стало: як тільки зійдуться двоє-троє незнайомих людей, то тільки й мо-ви, що про ціни, спекуляції і спекулянти. У редакційній пошті також багато листів таких однодумців. Бо дуже вже дорікнули: під при-криттям кооперації на кожному розі укра-їнських міст сидять справжнісінькі спекулянти-кооперативи. І хоч створився ця ретівна кооператива з благородною метою — поправити економічне становище нещас-ливі, отже, й наше з вами, та вийшло напел-ляти. Такі спиртники «поправляють» своє ба-гополуччя, скуповуючи в магазинах великими партіями товар, а потім перепродуючи його в три, в п'ять разів дорожче своїм бідним спів-вітчизникам. Владе чомусь дивитися на це крізь пальці, а наші вишколені люди най-страшніше, що можуть зробити, — це напел-сати до редакції сердитого листа. Пропонує-мо увазі читачів добірку листів, присвяче-ну цій темі. Дуже хотілося б, щоб їх прочитали і в Кабінеті міністрів, і зробили належні висно-вки. Бо відверте, нахабне здирство народу, причому узаконене, не сприймає чесний люд.

БІЗНЕСМЕНИ? НІ, ЗЛОДІ!

Ми вже звикли до «ту-ристів», які курсують до су-сідніх держав через кордон, як через межу зі свого городу на сусідський. У нашій краї-ні для цих «туристів» не іс-нує ніяких кордонів і заборон. Скуповують різний крам, обмежуючи в ньому своїх співвітчизників, і ви-возять його до сусідніх дер-жав. Продають і поверта-ються на купування сам ав-томашинах. Такі «операції» тепер високо ціняться й на-зиваються бізнесом. Дивля-чись на це все, складається враження, що люди забули про такі поняття, як честь і совість. Адже скуповуючи то-вар на вивіз, такі ділки не да-ють можливості купити його простим людям, тим, хто за своїми переконаннями не може займатися таким «біз-несом». І взагалі, слово «че-сний» привніслося тепер до слів «бідний» і «дурний». Хто спробує довести мені, що я не прав?

Ольга САВИНА.
Київ.

НЕ ВИВОЗИТИ, А ВВОЗИТИ

Хто знає, куди поділися електролампочки, годинники, фотоапарати, електролакуль-лятори, олівці, парфуми та

ще багато іншого? Усім ві-домо, що ці товари прямува-ли і прямують у валізах ту-ристів на закордонні та на-ші товчкі-базари. Курсують вони на очах роздратованих громадян, які не мали че-сті чи змоги стати своїми в цьому специфічному середо-вищі бізнес-туристів. З пе-вноті можна сказати, що пе-реважно й бізнесісти скла-дають майже одні й ті самі ос-оби. За один раз вони можуть переїздити на захід міні-тра-ктор, холодильник, телевізор. Все це робиться за великі хабарі, починаючи з одер-жання закордонного паспор-та, купівлі турпутівки, при-дбання товарів з баз і за-кінчуючи проходженням мит-ного контролю на кордоні. Взагалі, що пора припини-ти вивозити товари всіх ви-дів за кордон, а навпаки, ввозити. Тоді кожен зможе спокійно купити в магазині хоч би ту електролампочку, а не на товчці, в спекулянта.

Валерій КОСТЮКЕВИЧ.
Житомир.

СПЕКУЛЯНТИ — ЦЕ ЗРАДНИКИ

На превеликий жаль, в Україні процвітають спеку-лянти, злодії, хапуги. Всі вони є зрадниками, бо по-зрадницьки знищують еконо-міку України. Валюта і віт-чизняні гроші лежать у їх-ніх кишенях. Тож вони ма-ють можливість дитувати

високі спекулятивні ціни на всі без винятку державні то-вари. Крім того, вони їх ще безсоромно вивозять ве-ликими партіями за кордон, продаючи там за безцінь. Ви-возять усе з України і зару-біжні ділки, завтажуючи свої автомобілі чим тільки забажають. Ці новоявлені мільйонери нажилися не влас-ною працею, а великим об-маном нас з вами, дорогі співвітчизники. А хто й коли зможе покласти цьому край, подбає за простих трудівни-ків. Хто поверне валюту й золоту державі?

Л. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Хмельницький.

БАТЬКІВЩИНА ТАМ, ДЕ ГРОШІ?

Важкий період переживає нині наша країна. Для од-них будемо темне царст-во, за рахунок зuboжіння на-роду. Перехідний період за-мений появою нового про-шарку в суспільстві, який зобов'язаний дивитися на лю-дей старшого покоління і звинувачувати їх у тому, що не побудували їм райського жи-ття на зразок «забугорного». Для багатьох батьківщина там, де гроші. Отож вони, шукаючи легкого хліба, ки-нулися в бізнес, в торгівлю, бачачи там свій достаток і майбутнє.

Павло ТРЕТЯКОВ.
Донець.

Телебачення

П'ЯТИЦЯ

22 СІЧНЯ

І ПРОГРАМА УТ

- 7.00 З собою до космосу.
- 8.00 Фільм-балет «Роздум».
- 8.20 Література класика на екрані. Худ. телефільм «Морський лев». 4 серія.
- 9.30 Мультифільм «Від казки до казки».
- 10.35 Пінкпант екран. 10 кл. Електричне поле.
- 11.10 Л. Вигбоаров у телефіль-мі «Клоун з осінню у серці».
- 12.10 Худ. телефільм «Водета-лі» 48 серій.
- 16.10 Мультифільм «Острів ка-пітанів».
- 16.40 Молодіжний фестиваль популярної музики «Ві-тер зі сходів». Частина 2.
- 17.20 З собою до космосу. 6. Мала-юк. Передача 2.
- 17.50 На здобуття Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка. Історико-пуб-ліцистична кінодокументальна «Українці. Надія». Ча-стина 1.
- 19.00 Урочистий вечір присвя-чення 75-річчю IV Уні-версалу Центральної Ра-ди. Концерт. Трансмі-сія у перерві — На до-ранці діти.
- 22.00 Літературно-мистецька студія «Сосна».
- 22.45 Арт-майдан.

І КАНАЛ «ОСТАННІНО»

- 5.00 Новини.
- 5.20 Ганкова гімнастика.
- 5.30 «Ранок».
- 7.45 Фірма гарантує.
- 8.00 Новини.
- 8.20 Наш музичний клуб.
- 9.00 Клуб мандрівників (з сур-доперекладом).
- 9.55 Джерела.
- 10.25 Америка з М. Таратуюто.
- 11.00 Новини (з сурдоперекла-дом).
- 11.20 Ж.В. Мольєр «Тартюф».
- 13.40 «Скажи, Юпітере...» Му-льтифільм.
- 14.00 Новини (з сурдоперекла-дом).
- 14.25 Бридж.
- 14.50 Вісник-клас.
- 15.00 Завантаж.
- 15.10 Мультифільм «Хлопчик і навігатор».
- 15.20 Націоналізм: ваша іме-на?
- 16.50 Справа.
- 17.00 Новини.
- 17.20 Телеакадемія «Останні-но» представляє: «Кроки назустріч».
- 17.45 Людська і закон.
- 18.15 Америка з М. Таратуюто.
- 18.45 Новини.
- 19.50 Вечірня казка.
- 19.55 Реклама.
- 20.00 Новини.
- 20.40 Прем'єра худ. телефільму «Вісті з минулого», із серією «Кітасець» (Фран-ція).

Від представляє:
22.25 Полішок.

23.20 Завантаж.

0.00 Людська тижня.

0.15 Автошоп.

0.30 Меланчолію обзав.

ІІ ПРОГРАМА УТ. КАНАЛ «РОСІЯ»

- 9.45 Віда ворона.
- 10.30 «Вура мовчати пропонує...».
- 11.00 Мультифільм «Санта-Варвара». 122 серія.
- 11.50 Грає Еміль Ронсер.
- 12.40 Селітська питає.
- 13.00 Вісті.
- 13.30 Реклама.
- 13.40 Новини.
- 14.00 Відкритий чемпіонат Ав-страї за теніс.
- 14.55 Телебач.
- 15.25 Там-там новини.
- 15.40 Студія «Рост». «Наш ера-тизм».
- 16.10 ТрансРосЕфір. Вулиця Коканія.
- 16.40 Вечірній «Метрополіс».
- 17.00 «Зоряний мандриньок». Худ. фільм. 2 серія.
- 17.50 Вечірній салон.
- 18.45 Київська панорама.
- 19.05 Мультифільм «Гномик сміється».
- 19.20 Експонент представляє.
- 19.25 «Кітасець». Худ. фільм.
- 20.50 «Кітасець». Муль-тифільм для дорослих.
- 21.00 К-2 представляє: «Аб-за».
- 21.55 Реклама.
- 22.00 Вісті.
- 22.20 Зірки говорять.
- 22.25 Відкритий чемпіонат Ав-страї за теніс.
- 23.10 Вечірній салон.
- 0.40 По той бік кінескопа.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

- 13.55 Мультифільм «Сміх і горе біди Вілого моря».
- 15.00 Вечірній «Україна».
- 19.15 Мультифільм.
- 19.25 Худ. фільм «Спогади лю-дини-механіка».
- 21.05 Відеомюзика.
- 22.00 Худ. фільм «Колі Гаррі зустріли Саллі».

★ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

★ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 737 662.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311011.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА

УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДАКЦІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідувач відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДА, відповідальний секретар.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46;
441-89-34;
441-89-44;
441-89-34.
441-89-44.
○ Рукописи не повертаємо.
○ Ілюстрації з митцями — тільки на сторінках газети.